

LEEDU LÄTI EESTI

TURISMIKAART

2026

Kaardile on kantud **280 militaarpärandi objekti asukohta**: endised sõjaväebaasid, rannakaitse- ja valverajatised, metsavendade punkrid, lahingupaigad, muuseumid, kollektisioonid, väljapanekud, mälestusmärgid ja paigad. Iga objekti asukohta juurde on märgitud seondud ajalooetapp, objekti nimi ja võimalusel selle külastajafoto (aadress ja telefoninumber). Paljudel välisobjektidel, näiteks lahingu- ja mälestuspaikadel, ei ole aadressi ega telefoninumbrit ja seega ei ole neid märgitud. Kõigi paikade kohta on antud GPS-koordinaadid.

kust leiate iga paiga kohta lisateavet – ajaloolised kirjeldused, mälestused, kunigused ja praegused fotod, turismiteenused ja soovitused marsruudi kohta. Ajaloohuvilised leiavad veebilehelt teavet ka paljude vähem tuntud ja külastatud, kuid ajalooliselt oluliste millitaarpärandi paikade kohta nii Eestis, Lätis kui ka Leedus.

Reisi planeerides soovitame vaadata üle praktiline info, näiteks uurida lahtiolekuaegade ja pakutavate teenuste kohta. Lapiiri äärestes piirkondade külastamiseks võib vaja minna eriluba. Väliümbingumustes paiknevatel objektidel, mida saab külastada igaal ajal, pakutakse vahel giiditeenuseid või on sinna paigaldatud infostendid.

Kaardile kantud paigad tutvustavad ühes või mitmes ajaloos etapis toimunud sündmusi:

- Esimene maailmasõda 1914-1918
- Eesti, Läti ja Leedu vabadussõjad 1918-1920
- Eesti, Läti ja Leedu iseseisvuse aeg 1920-1940
- Teine maailmasõda 1939-1945
- Rahvuslik relvastatud vastupanuliikumine ehk metsavendlus 1944~1957
- Nõukogude okupatsioon ja külm sõda 1945-1991
- Taastatud iseseisvuse aeg 1991. aastast

Selle kaardi järgi reisides saate tutvuda Eesti, Läti ja Leedu kõige olulisemate ning huviväärsemate militaarpärandit tutvustavate paikadega alates Esimese maailmasõjast kuni tänapäevani.

Tõukis on koostatud Euroopa Liidu rahalise toetusega. Selle sisu eest vastutab täielikult Läti Maaturismi ühing Lauku Ceļotājs ning see ei pruugi kajastada Euroopa Liidu ametliku seisukohta.

Latvia – Lithuania

Eesti – Läti

ardil olevat teavet on ajakohastatud ja täiendatud projekti „Ligipääsetavuse parandamine Lätis sti sõjaajaloopärandi turismitootele“ (MIL-HER ACCESSIBLE, projekt nr EE-LV00094) raames, mida as rahastatakse Euroopa Liidu Interreg VI-A Eesti-Läti programmist 2021–2027.

www.militaryheritagetourism.info

 [militaryheritagetourism](#)

Välja antud: 202

Eesti		Läti		WW2 – Teise maailmasõja teemaline väljapanek		Leedu	
1	Naissaare rannakaitsepatari 10a	1	Naissaare rannakaitsepatari 10a	161	WW2 – Teise maailmasõja teemaline väljapanek	225	Nõukogude armee sõjaväebaas Rohelises metsas / Ideepark
2	Naissaare rannakaitsepatari 10b	2	Naissaare rannakaitsepatari 10b	167	Sõjatehnikamuseum Svences	226	Küüditamisrongi vagun
3	Hara alveelaevade baas	3	Hara alveelaevade baas	168	Daugavpilsis kindlus	227	Õhurüüretapari Nordmole
4	Abwehri laurekool Viuhla mõisas	4	Abwehri laurekool Viuhla mõisas	169	Daugavpilsis haavitehas	228	Klaipėda kasarmukompleks (praegu Klaipėda Ülikooli hooned)
5	Aegna ohvitseride kasino	5	Aegna ohvitseride kasino	200	Esimese maailmasõja pärandit ja kohalikku kodulugu tutvustav Erakool	229	Escape bunker 1944
6	Naissaare rannakaitsepatari 7 "Ameerika"	6	Naissaare rannakaitsepatari 7 "Ameerika"	201	Esimese maailmasõja muuseum	240	Väljapanekud pagulastele ja vastupanuliikumistest Väike-Leedu Ajaloomuuseumis
7	Naissaare raudtee	7	Naissaare raudtee	202	Raudteetähtsajajate kompleks Kumaikais	241	Klaipėda skulptuuripark
8	Miiduranna patari	8	Miiduranna patari	203	Vanetehnika muuseum Sodelikšiai mias valdustes	242	Rannikuväe suurtükipatarei Memel-Sud
9	Eesti sõjamuuseum - kindral Laidoneri muuseum	9	Eesti sõjamuuseum - kindral Laidoneri muuseum	204	Balti kait Leedu ja Läti lõigu mälestusmärk	243	Muuseumilav minitrailer MS2 Sudovis
10	Valaste 10,5 cm patari	10	Valaste 10,5 cm patari	205	Joniškise ajaloo- ja kutsuimuseum	244	Prantuse komisariaat Klaipėdas
11	Paljasaare patari	11	Paljasaare patari	206	Reservlennuväli Birži-Pandėle maanteel	245	Nõukogude aja näitus „Sovietmeio pedaskais“ Väike-Leedu Ajaloomuuseumis
12	Katarina kai	12	Katarina kai	207	Partisanide punker ja mälestusrist	246	Teise maailmasõja teemaline väljapanek „Muzejus 39/45“
13	Suurupi rannakaitsepatari nr.3	13	Suurupi rannakaitsepatari nr.3	208	Orvidi perekonna vabandusmuuseum	247	Näitus „Okupacijų gniaužtuse“ („Audionasis teroras“ (Punane terror) Panevėžyse Koduloomuuseumis
14	Suurupi rannakaitsepatari nr.2	14	Suurupi rannakaitsepatari nr.2	209	Partisanide punker ja mälestusrist	248	Näitus vastupanust nõukogude okupatsioonile ja opositsiooniparist Sajūdis Panevėžyse koduloomuuseumis
15	Vabadussõja Valka lahingu mälestusmärk	15	Vabadussõja Valka lahingu mälestusmärk	210	Ristiorj Balti kait mälestuseks	249	Esimese maailmasõja teemaline väljapanek Turmantases
16	Kakumäe rannakaitsepatari nr. 4	16	Kakumäe rannakaitsepatari nr. 4	211	Säteikali maapealne raketibaas	250	Molotovi kaitseiliini punker
17	Vabadussõja Udrja dessandi mälestusmärk	17	Vabadussõja Udrja dessandi mälestusmärk	212	Külma sõja teemaline väljapanek	251	Algimantase sõjaväerühkonna partisanilahingute radad
18	Aegna rannakaitsepatari nr.1 (süvendid)	18	Aegna rannakaitsepatari nr.1 (süvendid)	213	Plokskine sõjaväelinnak	252	Juutide holokaustipaik Šėduvas Pakutėnais külas
19	Kommunistiohvrite memoriaal	19	Kommunistiohvrite memoriaal	214	Partisanide punker Žadeikiai mettas	253	Tiše kaitseilini varjendid
20	Sillamäe	20	Sillamäe	215	Karda üksuse Narimantase kompani mälestusmärk ja partisanide kaevik	254	Alksnyne kaitsekompleks
21	Lennusadam	21	Lennusadam	216	Paguluse ja vastupanuliikumise muuseum Palangas	255	Saksa armee tugipunkti varjendid
22	Patari merekindlus	22	Patari merekindlus	217	Obelisi vabadusvõitluste ajaloo muuseum	256	Esimese maailmasõja Saksa armee varjend (komandopunkt)
23	Ohvitseride varjend	23	Ohvitseride varjend	218	Obelisi vabadusvõitluste ajaloo muuseum	257	Saksa armee suurtükiväe positsioonid Kimbartėskės külas
24	KGB vangikoid	24	KGB vangikoid	219	Obelisi vabadusvõitluste ajaloo muuseum	258	Ignalina tuumaelektrijaam
25	Ühendkomandokeskus	25	Ühendkomandokeskus	220	Leedu ohvitseride Ramovė villa	259	Leedu rannakaitsepatari 10a
26	Vabadussõja võidusammas	26	Vabadussõja võidusammas	221	Säilialti Ajaloomuuseum	260	Leedu partisanide Ida-Leedu (Kuningas Mindaugaus) piirkonna komandopunkt
27	Okupatsioonide ja vabaduse muuseum Vabamu	27	Okupatsioonide ja vabaduse muuseum Vabamu	222	Kaudšėnai Holokaustiohvrite memoriaal	261	Mälestusmärk Algimantase sõjaväerühkonna partisanidele
28	Valvarea Sinimägede muuseum ja lahinguvälja memoriaal	28	Valvarea Sinimägede muuseum ja lahinguvälja memoriaal	223	Mälesajate mägi	262	Priekule vabadusvõitluste ja paguluse ajaloo muuseum
29	Kaitseväge kalmistu ja pronksšodur	29	Kaitseväge kalmistu ja pronksšodur	224	Plunge vabadussammas	263	Lydųvėnai raudteesild
30	Türisalu senitrakettebaas	30	Türisalu senitrakettebaas	225	Venclavskiai majamuuseum	264	Utena vabadussõja lahingute muuseum
31	Türisalu-Naage kaevikulinnid ja jaoarjendid	31	Türisalu-Naage kaevikulinnid ja jaoarjendid	226	Mälestusväljak õiglastele maailma rahvaste seas	265	Mackiai koodusalaagri kartser-muuseum
32	Türisalu-Naage rooduvarjend	32	Türisalu-Naage rooduvarjend	227	Opperrada Jumala trooni mettas, sh partisanide punker ja mälestusmärgid	266	Mälestusmärk Nida kunagisele turilennukoolile
33	Harku linnak	33	Harku linnak	228	Mälestusmärk 1919–1920. aastaste lahingutes langenud Leedu sõduritele	267	Giedraičiai lahingu 100. aastapäevaks pühendatud stiiliseeritud suurtük
34	Humala rooduvarjend 3	34	Humala rooduvarjend 3	229	Osa 4. jalaväerühkendi Kupiškise lasketiirust	268	Mälestusmärk 1920. aastate lahingutes langenutele
35	Väina-Posti rooduvarjend 2	35	Väina-Posti rooduvarjend 2	230	4. jalaväerühkendi Kupiškise kasarmukompleks	269	Kaunase IX kindluse muuseum
36	Väina-Posti rooduvarjend 1	36	Väina-Posti rooduvarjend 1	231	Antazave lahingupaik ja partisanide väikevõitluse järe järv	270	KGB tuumavarjendi muuseum
37	Paldiski õpetusvõimendite komplekt	37	Paldiski õpetusvõimendite komplekt	232	Lennudusmuuseum Jstra	271	Vytautas Suure sõjamuuseum
38	Päsküla rooduvarjend 3	38	Päsküla rooduvarjend 3	233	Molotovi kaitseilini punker	272	Leedu Vabariigi Seimi 13. jaanuari sünnimälestusele pühendatud memoriaal
39	Paldiski - okupantide poolt suletud linn	39	Paldiski - okupantide poolt suletud linn	234	Preili ajaloo- ja tarbekunstimuuseumi väljapanek	273	Leedu Vabariigi Seimi 13. jaanuari sünnimälestusele pühendatud memoriaal
40	Suur-Pakri õhurüüretapari	40	Suur-Pakri õhurüüretapari	235	Preili ajaloo- ja tarbekunstimuuseumi väljapanek	274	Leedu Vabariigi Seimi 13. jaanuari sünnimälestusele pühendatud memoriaal
41	Paldiski 130 mm patari	41	Paldiski 130 mm patari	236	Preili ajaloo- ja tarbekunstimuuseumi väljapanek	275	Leedu Vabariigi Seimi 13. jaanuari sünnimälestusele pühendatud memoriaal
42	Kiooga koodusalaager ja holokausti memoriaal	42	Kiooga koodusalaager ja holokausti memoriaal	237	Preili ajaloo- ja tarbekunstimuuseumi väljapanek	276	Leedu Vabariigi Seimi 13. jaanuari sünnimälestusele pühendatud memoriaal
43	Osmussaar	43	Osmussaar	238	Preili ajaloo- ja tarbekunstimuuseumi väljapanek	277	Leedu Vabariigi Seimi 13. jaanuari sünnimälestusele pühendatud memoriaal
44	Kadla ja Rohu raketibaasid	44	Kadla ja Rohu raketibaasid	239	Preili ajaloo- ja tarbekunstimuuseumi väljapanek	278	Leedu Vabariigi Seimi 13. jaanuari sünnimälestusele pühendatud memoriaal
45	Tahkuna rannapatarei ja tuletoon	45	Tahkuna rannapatarei ja tuletoon	240	Preili ajaloo- ja tarbekunstimuuseumi väljapanek	279	Leedu Vabariigi Seimi 13. jaanuari sünnimälestusele pühendatud memoriaal
46	Hiiuamaa Militaarmuuseum	46	Hiiuamaa Militaarmuuseum	241	Preili ajaloo- ja tarbekunstimuuseumi väljapanek	280	Leedu Vabariigi Seimi 13. jaanuari sünnimälestusele pühendatud memoriaal
47	Avinurme lahingu memoriaal	47	Avinurme lahingu memoriaal	242	Preili ajaloo- ja tarbekunstimuuseumi väljapanek	281	Leedu Vabariigi Seimi 13. jaanuari sünnimälestusele pühendatud memoriaal
48	Mälestusmärk II MS langenud hädastele	48	Mälestusmärk II MS langenud hädastele	243	Preili ajaloo- ja tarbekunstimuuseumi väljapanek	282	Leedu Vabariigi Seimi 13. jaanuari sünnimälestusele pühendatud memoriaal
49	Vormsi Vabadussõja mälestussammas	49	Vormsi Vabadussõja mälestussammas	244	Preili ajaloo- ja tarbekunstimuuseumi väljapanek	283	Leedu Vabariigi Seimi 13. jaanuari sünnimälestusele pühendatud memoriaal
50	Küüditatute mälestusmärk "Raudteerööpad mäletavad"	50	Küüditatute mälestusmärk "Raudteerööpad mäletavad"	245	Preili ajaloo- ja tarbekunstimuuseumi väljapanek	284	Leedu Vabariigi Seimi 13. jaanuari sünnimälestusele pühendatud memoriaal
51	Ristna rannakaitsepatari nr 42, radarijaam ja tuletoon	51	Ristna rannakaitsepatari nr 42, radarijaam ja tuletoon	246	Preili ajaloo- ja tarbekunstimuuseumi väljapanek	285	Leedu Vabariigi Seimi 13. jaanuari sünnimälestusele pühendatud memoriaal

LIGIPÄÄSETAVUS

HARIDUSPROGRAMMID

Ligipääsetavus nägemis- või liikumispüürit-
guteaga või klausurofobiileste külastaja-
tele on kaaril tähtsustatud erisõmbolloga.

Ligipääsetav liikumispüüdega
inimestele

Kohandatud nägemispüüdega
inimestele

Kohandatud klausurofobiileste
inimestele

Täna tegevus – homme vabadus!

www.militaryheritagetourism.info